

Rättelse/komplettering

Dom, 2019-12-20

Domskäl

- Rättelse och komplettering, 2020-01-07
Beslut av: rådmannen Anna Eleblad

Domslutet under rubriken "Ersättning" kompletteras med följande.

Kostnaden för försvararen ska stanna på staten.

NACKA TINGSRÄTT
Avdelning 2

DOM
2019-12-20
meddelad i
Nacka

Mål nr: B 1777-17

PARTER (Antal tilltalade: 1)

Tilltalad

Frank Sögaard, 19450725-7279
Eventyrsv. 11
1827 Hobol
Norge
Medborgare i Norge

Offentlig försvarare:

Advokat Johan Åkermark
Brottsbyrån Advokaterna Åkermark &
Lodin AB
Pammätargatan 7
112 24 Stockholm

Åklagare

Kammaråklagare Jonas Svanfeldt
Ekobrottsmyndigheten
Tredje ekobrottskammaren i Stockholm
Box 820
101 36 Stockholm

DOMSLUT

Brott som den tilltalade döms för

1. Bokföringsbrott, 11 kap 5 § 1 st brottsbalken
2013-05-01 -- 2016-08-31 (3 tillfällen)
2. Brott mot aktiebolagslagen, 8 kap 12 § och 30 kap 1 § 3 st 2 men aktiebolagslagen
(2005:551)
2013-07-01 -- 2017-11-02

Åtal som den tilltalade frikänns från

Grovt skattebrott, 4 § skattebrottslagen (1971:69)
2013-05-01 -- 2017-03-13 (2 tillfällen)

Påföljd m.m.

1. Villkorlig dom
2. Dagsböter 200 om 100 kr

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 69	Sicklastråket 1	08-561 656 20		måndag - fredag
131 07 Nacka		E-post: nacka.tingsratt.avdelning2@dom.se		08:00-16:30
		www.nackatingsratt.domstol.se		

Näringsförbud

Frank Sögaard meddelas näringsförbud enligt lagen (2014:836) om näringsförbud för en tid av 3 år räknat från dagen för tingsrättens dom. Näringsförbudet gäller omedelbart utan hinder av att tingsrättens dom inte vunnit laga kraft.

Brottsofferfond

Den tilltalade åläggs att betala en avgift på 800 kr enligt lagen (1994:419) om brottsofferfond.

Ersättning

Johan Åkermark får ersättning av staten med 163 671 kr. Av beloppet avser 125 580 kr arbete, 4 428 kr tidsspillan, 929 kr utlägg och 32 734 kr mervärdesskatt.

BEGÄRAN OCH INSTÄLLNING

Åklagaren har begärt att Frank Søgaard ska dömas för *grovt bokföringsbrott, grovt skattebrott och brott mot aktiebolagslagen*. Åklagaren har påstått att följande har hänt.

1. GROVT BOKFÖRINGSBROTT

Runar Søgaard (faktisk företrädare) och Frank Søgaard (formell företrädare) har varit ställföreträdare för aktiebolaget NL Global Group Aktiebolag – verksamt i Nacka, med räkenskapsår 1 september – 31 augusti men förlängt räkenskapsår 2013/14 från den 1 maj 2013 – 31 augusti 2014, – och i denna egenskap ansvariga för bolagets bokföring. De har uppsåtligen eller av oaksamhet åsidosatt bokföringsskyldigheten enligt bokföringslagen på följande sätt.

Räkenskapsåret 2013/14

- a) upprätta eller låta upprätta bokföring i efterhand med eftersläpning på mera än ett år,
- b) inte bokföra eller låta bokföra insättningar och uttag på NL Global Group aktiebolags bankkonton om cirka 1,5 miljoner kronor i varje betalningsriktning, 251 transaktioner,
- c) inte bokföra eller låta bokföra intäkter om ca 390 000 kr,
- d) upprätta årsredovisning mer än åtta månader för sent (brottstid 1 mars 2015),

Räkenskapsåret 2014/15

- e) upprätta bokföring i efterhand med en eftersläpning på mellan ett halvår och mer än ett år,
- f) inte i rätt tid upprätta årsredovisning (brottstid 1 mars 2016),

Räkenskapsåret 2015/16

- g) inte löpande bokföra insättningar och uttag på NL Global Group aktiebolags bankkonto om cirka 9,2 miljoner kronor i varje betalningsriktning fördelat på i vart fall 2 000 transaktioner,
- h) inte upprätta någon årsredovisning (brottstid 1 mars 2017).

I vart fall har räkenskapsmaterialet för samtliga räkenskapsår inte bevarats på ett betryggande sätt.

Till följd av ovan beskrivna brister har det inte varit möjligt att i huvudsak bedöma rörelsens förlopp, ekonomiska resultat eller ställning med ledning av bokföringen. Brotten är grova eftersom brottsligheten avsett betydande

belopp, skett systematiskt över flera räkenskapsår och genomförts i skatteundandragande syfte.

Lagrum: 11 kap. 5 § 2 st brottsbalken

2. BROTT MOT AKTIEBOLAGSLAGEN

Frank Søgaaard har under perioden 2013 – 2017 uppsåtligen åtagit sig uppdrag som styrelseledamot i bolaget NL Global Group Aktiebolag utan att ha för avsikt att delta i den verksamhet som ankommer på styrelsen. Åtgärden har varit ägnad att dölja vem eller vilka som utövat den faktiska ledningen av bolaget.

Lagrum: 8 kap. 12 § och 30 kap. 1 § 3 st 2 men aktiebolagslagen (2005:551),

3. GROVT SKATTEBROTT

Runar Søgaaard (faktisk företrädare) och Frank Søgaaard (formell företrädare) har för redovisningsperioder som infallit 2013 – 2017 uppsåtligen lämnat eller låtit lämna oriktiga uppgifter samt underlåtit att lämna uppgifter till Skatteverket i NL Global Group Aktiebolags skattedeklarationer med fara för att skatter och avgifter undandras det allmänna med åtminstone 957 000 kronor, varav 282 000 kronor avser arbetsgivaravgifter och 675 000 kronor avser moms.

Brottet är grovt eftersom det avsett ett mycket betydande belopp.

Lagrum: 4 § skattebrottslagen (1971:69)

Åklagaren har även begärt att Frank Søgaaard meddelas näringsförbud och att tingsrätten förordnar att förbudet ska gälla omedelbart från den dag då dom meddelas.

Frank Søgaaard har förnekat samtliga brott samt motsatt sig åklagarens begäran om näringsförbud.

Tingsrätten har i deldom den 7 februari 2019 prövat åtalet i den del det rör Runar Søgaaard. Domen har inte vunnit laga kraft.

UTREDNINGEN

Frank Søgaaard har hörts. På åklagarens begäran har följande vittnesförhör spelats upp:

- Hans Norman (ekorevisor)
- Lars Hjellström (bokförare)
- Daniel Faxéus (revisor)
- Sverker Alfredsson (revisor)
- Stefan Persson (revisor)

Åklagaren har presenterat följande skriftliga bevisning:

- Uppgifter från bolagsregistret
- Generalfullmakt för Runar Søgaaard
- Fullmakt i förhållande till AMFA Bank
- Skatte- och avgiftsanmälningar för åren 2013, 2015 och 2016
- Hyreskontrakt
- Anmälningar från revisorer
- Fotografier från husrannsakan
- Beslagsprotokoll
- Ekorevisionspromemorior
- Promemoria från Skatteverket

På Frank Søgaaards begäran har den medtilltalade Runar Søgaaard hörts.

DOMSKÄL**Rättslig reglering**

Den som uppsåtligt eller av oaktsamhet åsidosätter bokföringsskyldighet enligt bokföringslagen (1999:1078) genom att underlåta att bokföra affärshändelser eller bevara räkenskapsinformation eller genom att lämna oriktiga uppgifter i

bokföringen eller på annat sätt, döms för bokföringsbrott, om rörelsens förlopp, ekonomiska resultat eller ställning till följd härav inte i huvudsak kan bedömas med ledning av bokföringen. Om brottet är grovt döms för grovt bokföringsbrott (se 11 kap. 5 § första och andra styckena brottsbalken).

Innebörden av bokföringsskyldigheten regleras i bokföringslagen. Ett aktiebolag är bokföringsskyldigt. Bokföringsskyldigheten innebär bl.a. en skyldighet att löpande bokföra alla affärshändelser, att se till att det finns verifikationer för alla bokföringsposter och att bevara all räkenskapsinformation (4 kap. 1 §).

Affärshändelser ska bokföras på ett sådant sätt att det är möjligt att kontrollera fullständigheten i bokföringsposterna och överblicka verksamhetens förlopp, ställning och resultat (5 kap. 1 §). Kontanta in- och utbetalningar ska bokföras senast påföljande arbetsdag och andra affärshändelser så snart det kan ske (5 kap. 2 §). Bokföringslagens bestämmelser kompletteras av Bokföringsnämndens vägledning. Enligt denna kan bokföringen under vissa förhållanden senareläggas ett visst antal dagar (BFNAR 2013:2).

Det är åklagaren som har bevisbördan. Beviskravet brukar utformas så att det ska vara ställt utom rimligt tvivel att den tilltalade har gjort sig skyldig till det som läggs honom eller henne till last. Bevisbördan omfattar såväl objektiva som subjektiva moment i gärningsbeskrivningen.

Den ekonomiska redovisningen

NL Global har omfattats av bokföringsskyldighet. Den utredning som åklagaren lagt fram visar att bolaget haft stora brister i bokföringen under de tre räkenskapsåren som omfattas av åtalet. I bolaget har det förekommit en mängd affärstransaktioner som inte bokförts eller bokförts på fel sätt. Av utredningen framgår att bokföringen för räkenskapsåret 2013/14 upprättas i efterhand. Vidare har ett stort antal transaktioner inte bokförts. Även för räkenskapsåret 2014/15 har bokföringen upprättats i efterhand. Under räkenskapsåret 2015/16 har ett väldig

stort antal transaktioner, uppgående till sammanlagt mer än nio miljoner kr, inte bokförts. För räkenskapsåren 2013/14 och 2014/15 är det utrett att årsredovisning har upprättats för sent och för räkenskapsåret 2015/16 har någon årsredovisning inte upprättats. Tingsrätten anser att var och en av de utredda bristerna för respektive räkenskapsår har inneburit att det inte varit möjligt att bedöma rörelsens förlopp, ekonomiska resultat eller ställning med ledning av bokföringen.

Frank Søgaards ansvar i NL Global

Frank Søgaard har varit styrelseledamot i NL Global under hela den period som åtalet omfattar. Av utredningen framgår att han ställt ut en generalfullmakt för Runar Søgaard att agera i bolaget. Frank Søgaard har vidare skrivit under handlingar till Skatteverket (Skatte- och avgiftsanmälan) vid två tillfällen. Frank Søgaard har även skrivit under de två årsredovisningarna som lämnats in till Bolagsverket. Frank Søgaard har dock hävdats att han inte skrivit en av de två namnteckningarna beträffande årsredovisningen för räkenskapsåret 2013/14.

Frank Søgaard har som styrelseledamot haft ett ansvar för bolagets bokföringsskyldighet. Styrelsen ska se till att bolagets organisation är utformad så att bokföringen, medelsförvaltningen och bolagets ekonomiska förhållanden i övrigt kontrolleras på ett betryggande sätt. Om vissa av styrelsens uppgifter har delegerats till en eller flera av styrelsens ledamöter eller till andra, ska styrelsen handla med omsorg och fortlöpande kontrollera om delegationen kan upprätthållas. (8 kap. 4 § aktiebolagslagen, 2005:551)

En styrelseledamot kan ådra sig ansvar för bokföringsbrott genom underlåtenhet att utöva tillsyn och kontroll i bolaget. För att straffrättsligt ansvar ska aktualiseras krävs dock att styrelseledamoten i det enskilda fallet kan tillskrivas sådant uppsåt eller sådan oaktsamhet som förutsätts i straffbestämmelsen. Vid bedömningen av om en styrelseledamot är straffrättsligt ansvarig för underlåtenhet att agera är det av betydelse hur arbetsfördelningen i bolaget har fördelats. Finns det en utpekad

person som ansvarar för driften av bolaget har denne ett ansvar att tillse att bokföringsskyldigheten upprätthålls. Styrelsen har dock ett ansvar för att kontrollera att arbetsfördelningen i bolaget fungerar. En styrelseledamot har emellertid då normalt rätt att utgå från att de uppgifter som han eller hon får om hur bokföringen sköts är riktiga. Endast om styrelseledamoten har skäl att misstänka att dessa uppgifter är vilseledande, eller om han eller hon faktiskt har ett särskilt uppdrag att utöva tillsyn över bokföringen, finns det en straffrättslig skyldighet att reagera och undersöka förhållandena med risk för att annars bli ansvarig för underlåtenhet att agera. (se bl.a. rättsfallen NJA 2017 s. 690 och NJA 2003 s. 550).

Inget tyder på att Frank Søgaard haft en aktiv roll i NL Global utan han framstår som en passiv styrelseledamot. Mot bakgrund av den utställda generalfullmakten är det uppenbart att driften av bolaget skötte av en annan person än Frank Søgaard. Frank Søgaards uppgifter om att han haft bristande kännedom om Runar Søgaards tidigare lagföringar för ekonomisk brottlighet får i avsaknad på annan utredning godtas. Frank Søgaard har därför inte haft större anledning än normalt att utöva tillsyn och kontroll. Frank Søgaard har uppgett att han under åren löpande frågade Runar Søgaard hur det gick med bolaget för att han ville hålla sig informerad om läget. Han fick då alltid fick lugnande besked i den frågan. Frank Søgaard har uppgett att han i efterhand insett att han blivit lurad av sin son. Utredningen i målet visar inte att Frank Søgaard haft någon form av uppsåt till att bokföringsskyldigheten skulle åsidosättas på något sätt. Frank Søgaards uppgifter talar snarare för att han, för det fall att han hade haft vetskap om bristerna, hade vidtagit åtgärder. Däremot anser tingsrätten att Frank Søgaard har agerat oaktsamt när han underlåtit att agera och undersöka förhållandena, vilket han hålls straffrättsligt ansvarig för. Brottsligheten under vart och ett av de tre räkenskapsåren ska bedömas som ett brott. Det är därför fråga om brott vid tre tillfällen.

Åklagaren har gjort gällande att brotten ska bedömas som grova eftersom de avsett betydande belopp, skett systematiskt och i skatteundandragande syfte. Tingsrätten kan konstatera att det handlat om betydande summor som inte bokförts under åren vilket tyder på en systematik. Frank Søgaard fälls dock till ansvar för sin underlåtenhet att agera. Tingsrätten anser därför att vart och ett av brotten ska bedömas som bokföringsbrott av normalgraden. Frank Søgaard döms därför för bokföringsbrott av normalgraden i tre fall.

Åtalspunkt 2 – brott mot aktiebolagslagen

Av aktiebolagslagen följer att till en styrelseledamot får inte utses någon som inte avser att ta del i sådan verksamhet som ankommer på styrelsen, det så kallade målvaktsförbudet (8 kap. 12 §). Att åta sig ett uppdrag i strid med bestämmelsen är straffbart (30 kap. 1 § tredje stycket andra meningen).

Det är uppenbart att Frank Søgaard inte haft någon faktisk roll i bolaget vilket han också måste ha vart väl medveten om. Frank Søgaard kan därför inte undgå ansvar för brott mot aktiebolagslagen. Frank Søgaard döms därför för brott mot aktiebolagslagen.

Åtalspunkt 3 – grovt skattebrott

Utredningen visar stora brister i NL Globals skattedeklarationer, såväl att bolaget lämnat felaktiga uppgifter som att bolaget underlåtit att lämna uppgifter till Skatteverket, till följd att skatter och avgifter för stora belopp undandragits staten. Varje oriktig skattedeklaration utgör ett särskilt brott (se bl.a. rättsfallet NJA 2018 s. 634). Vart och ett av skattebrotten förutsätter dock uppsåt. Utredningen ger inte stöd för att Frank Søgaard haft någon form av uppsåt till att begå skattebrott. Det saknas därför anledning att pröva det som påstås i åtalet i övrigt. Han frikänns därför för åtalet för grovt skattebrott.

Näringsförbud

Åklagarens begäran om näringsförbud grundas till del på åsidosättanden före lag (2014:836) om näringsförbud trädde ikraft den 2 augusti 2014. I förhållande till den tidigare lydelsen av lagen (1986:436) har det enbart skett redaktionella ändringar såvitt avser den fråga tingsrätten prövar.

Den som grovt åsidosatt sina skyldigheter i näringsverksamheten och genom det begått brott, som inte är ringa, ska meddelas ett näringsförbud ett sådant är påkallat från allmän synpunkt. Frank Søgaard döms för brott i näringsverksamhet och har därigenom grovt åsidosatt sina skyldigheter. Vid en samlad bedömning anser tingsrätten det påkallat från allmän synpunkt med näringsförbud. Tiden för näringsförbud bestäms, med hänsyn till brottens allvar och omfattning, till tre år. Näringsförbudet ska räknas från dagen för tingsrättens dom. Näringsförbudet ska gälla omedelbart utan hinder av att domen inte vunnit laga kraft.

Vilket straff ska Frank Søgaard få?

Frank Søgaard döms för tre fall av bokföringsbrott av normalgraden samt brott mot aktiebolagslagen. Som tingsrätten tidigare konstaterat har bristerna i bokföringen varit omfattande och avsett stora belopp. Frank Søgaard döms dock inte för uppsåtligt bokföringsbrott utan oaktsamt brott. Tingsrätten anser att det sammanlagda straffvärdet motsvarar för brottsligheten motsvarar fängelse i sex månader.

Det har inte framkommit att Frank Søgaard har straffats tidigare. Han är 74 år gammal. Han lever under ordnade förhållanden i Norge. Frank Søgaard har nyligen återhämtat sig efter en allvarlig sjukdom. Det saknas särskild anledning att anta att Frank Søgaard kommer att begå nya brott. Med beaktande av Frank Søgaard ålder och hälsa, samt att han även får näringsförbud, bestämmer tingsrätten straffet till villkorlig dom. Den villkorliga domen ska dock förenas med ett mycket kraftigt bötesstraff. Frank Søgaard döms till villkorlig dom i förening med 200 dagsböter.

Övriga frågor*Brottsofferfond*

Eftersom Frank Søgaard döms för ett brott som kan leda till fängelse ska han betala avgift till brottsofferfonden.

Ersättning för rättegångskostnader

Vad försvararen begärt i ersättning är rimligt. Ersättningen justeras dock på grund av en felräkning. Med hänsyn till Frank Søgaards ekonomiska förhållanden ska staten stå för denna kostnad.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga (TR-01)

Överklagandet adresseras till Svea hovrätt men ges in till tingsrätten senast den 10 januari 2020.

Anna Eleblad

I avgörandet har rådmannen Anna Eleblad samt nämndemännen Annika Jung, Gunilla Hellgren Loven och Martin Rundkvist deltagit. Rätten är enig.

Hur man överklagar

Dom i brottmål, tingsrätt

TR-01

Vill du att domen ska ändras i någon del kan du överklaga. Här får du veta hur det går till.

Överklaga skriftligt inom 3 veckor

Ditt överklagande ska ha kommit in till domstolen inom 3 veckor från domens datum. Sista datum för överklagande finns på sista sidan i domen.

Överklaga efter att motparten överklagat

Om ena parten har överklagat i rätt tid, har den andra parten också rätt att överklaga även om tiden har gått ut. Det kallas att anslutningsöverklaga.

En part kan anslutningsöverklaga inom en extra vecka från det att överklagandetiden har gått ut. Ett anslutningsöverklagande måste alltså komma in inom 4 veckor från domens datum.

Ett anslutningsöverklagande upphör att gälla om det första överklagandet dras tillbaka eller av något annat skäl inte går vidare.

Så här gör du

1. Skriv tingsrättens namn och målnummer.
2. Förklara varför du tycker att domen ska ändras. Tala om vilken ändring du vill ha och varför du tycker att hovrätten ska ta upp ditt överklagande (läs mer om prövningstillstånd längre ner).
3. Tala om vilka bevis du vill hänvisa till. Förklara vad du vill visa med varje bevis.

Skicka med skriftliga bevis som inte redan finns i målet.

Vill du ha nya förhör med någon som redan förhörts eller en ny syn (till exempel besök på en plats), ska du berätta det och förklara varför.

Tala också om ifall du vill att målsäganden ska komma personligen vid en huvudförhandling.

4. Lämna namn och personnummer eller organisationsnummer.
Lämna aktuella och fullständiga uppgifter om var domstolen kan nå dig: postadresser, e-postadresser och telefonnummer.
Om du har ett ombud, lämna också ombudets kontaktuppgifter.
5. Skriv under överklagandet själv eller låt ditt ombud göra det.
6. Skicka eller lämna in överklagandet till tingsrätten. Du hittar adressen i domen.

Vad händer sedan?

Tingsrätten kontrollerar att överklagandet kommit in i rätt tid. Har det kommit in för sent avvisar domstolen överklagandet. Det innebär att domen gäller.

Om överklagandet kommit in i tid, skickar tingsrätten överklagandet och alla handlingar i målet vidare till hovrätten.

Har du tidigare fått brev genom förenklad delgivning, kan även hovrätten skicka brev på detta sätt.

Prövningstillstånd i hovrätten

När överklagandet kommer in till hovrätten tar domstolen först ställning till om målet ska tas upp till prövning.

Om du *inte* får prövningstillstånd gäller den överklagade domen. Därför är det viktigt att i överklagandet ta med allt du vill föra fram.

När krävs det prövningstillstånd?

Brottmålsdelen

I brottmålsdelen behövs prövningstillstånd i två olika fall:

- Den åtalade har dömts enbart till böter.
- Den åtalade har frikänts från ett brott som inte har mer än 6 månaders fängelse i straffskalan.

Skadeståndsdelen

Det krävs prövningstillstånd för att hovrätten ska pröva en begäran om skadestånd. Undantag kan gälla när en dom överklagas i brottmålsdelen, och det är kopplat en begäran om skadestånd till brottet. Då krävs inte prövningstillstånd för skadeståndsdelen om

- det inte krävs prövningstillstånd i brottmålsdelen eller om
- hovrätten meddelar prövningstillstånd i brottmålsdelen.

Beslut i övriga frågor

I de mål där det krävs prövningstillstånd i brottmålsdelen (se ovan), krävs det också prövningstillstånd för sådana beslut som bara får överklagas i samband med att domen överklagas. Beslut som kan överklagas särskilt kräver inte prövningstillstånd.

När får man prövningstillstånd?

Hovrätten ger prövningstillstånd i fyra olika fall.

- Domstolen bedömer att det finns anledning att tvivla på att tingsrätten dömt rätt.
- Domstolen anser att det inte går att bedöma om tingsrätten har dömt rätt utan att ta upp målet.
- Domstolen behöver ta upp målet för att ge andra domstolar vägledning i rättstillämpningen.
- Domstolen bedömer att det finns synnerliga skäl att ta upp målet av någon annan anledning.

Vill du veta mer?

Ta kontakt med tingsrätten om du har frågor. Adress och telefonnummer finns på första sidan i domen.

Mer information finns på www.domstol.se.